

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

*Столбуненко Н.М., к.е.н., доцент, Прибок В.А.
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (Одеса, Україна)*

Проблемі підвищення конкурентоспроможності економіки України, яку без впровадження інновацій вирішити неможливо, приділяється чимраз більше уваги не тільки з боку вчених, а й державних і громадських діячів. Занепокоєння викликано тим, що останнім часом глобальний індекс конкурентоспроможності України впав на 11 позицій; Україна опинилася на 84 місці в ряду 148 держав. Продовжується падіння промислового виробництва (на 5,6 % за 9 місяців 2013 р.). Погіршується структура економіки, скорочується частка галузей, від яких залежить технічний прогрес і особливо машинобудування. Крім того, знизилася інноваційна активність вітчизняних підприємств, збавляється частка високотехнологічної продукції в експорті, наукоємність ВВП знаходиться на рівні 0,7 % (в розвинених країнах світу він досягає 60-80 %). [1]

Ефективне управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку передбачає здійснення певної фінансової політики, критичною складовою якої є пошук достатніх обсягів фінансових ресурсів. Поряд з цим, становище у сфері фінансового забезпечення відображається не лише результуючим показником, а й структурними, кожен з яких також має кількісну і якісну характеристику. Багатоплановість та багаторівневий характер процесу формування фінансових ресурсів інноваційного розвитку обумовлюють і багаторівневість дослідження цього процесу.

Структура системи фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки безпосередньо детермінується структурою інноваційної системи економіки, типом економічного розвитку, інституційними властивостями економічної системи тощо. Джерела та механізми фінансування таких елементів інноваційної системи, як освіта, дослідницький сектор та виробництво певним чином відрізняються між собою. Неоднаковим є й механізм фінансового забезпечення новаторів та імітаторів. У процесі переходу від створення до визнання нової технології, її широкого вжитку й до завершення її життєвого циклу ці етапи можуть різнитися за термінами в часі. Поряд з цим на різних етапах життєвого циклу технологій змінюються форми їх фінансового забезпечення.

Будь які інновації стають ключовим чинником розвитку для більшості підприємств за умов базування на попередніх наукових дослідженнях. Сам процес інноваційного розвитку також потребує наукового обґрунтування. Сьогодні зростає кількість наукових праць, де досліджується інноваційна діяльність. У більшості з таких досліджень акцент робиться не на ціновому механізмі конкуренції, а на змісті інноваційних процесів, пов'язаних з поліпшенням всього виробничо-господарського потенціалу підприємства.

Промисловий сектор традиційно є локомотивом економіки України, де накопичений значний трудовий потенціал і найкраще може бути реалізована підприємницька ініціатива. І це дійсно так, оскільки у 2012 р. створенням і використанням передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності, а також використанням раціоналізаторських пропозицій займалися 2283 підприємства і організації України, майже 2/3 яких - промислові підприємства [1]

Стратегія підприємства формує й орієнтує стратегію управління науково-технологічним прогресом, тобто визначає роль, місце, базу і зміст інноваційної діяльності. У свою чергу, інноваційна стратегія поглиблює, уточнює й сприяє реалізації стратегії підприємства. Вона також сприяє досягненню цілей, пріоритетів поза підприємством з точки зору національної економіки. Відмінною рисою підприємця є те, що він завжди перебуває в пошуках змін, реагує, на них і використовує їх як шанс. Підприємцям необхідно цілеспрямовано відшукувати джерела інновацій, причини, що їх зумовлюють, і прогнозувати можливі наслідки їх впровадження.

Становлення розвинутої ринкової економіки неможливе без створення умов для активізації інвестиційного процесу. Джерелом інвестицій, як фактора економічного зростання, є внутрішні і зовнішні вкладення [2 с.19-32]. У зв'язку з цим необхідно розробити механізм, здатний забезпечити мобілізацію капіталу для інвестицій у реальний сектор економіки.

Внаслідок опрацювання літературних джерел та вивчення українських законів можна стверджувати, що в Україні є сприятливі умови для розвитку рейдерської діяльності внаслідок нестабільної політичної ситуації, недосконалого законодавства, безпорадності судової системи та високої корумпованості адміністративного ресурсу. Про рівень рейдерства в Україні та його вражаючі масштаби свідчать такі факти: в Україні діє щонайменше 40-50 спеціалізованих рейдерських груп, які складаються з досвідчених юристів та економістів; рейдерство набуло в Україні системного характеру: кількість захоплень сягає 3000 на рік; результативність рейдерських атак - понад 90 %; середньостатистична норма прибутку рейдера в Україні за експертними оцінками, становить близько 1000 %; українське рейдерство має відчутний кримінальний складник: протиправні дії чиняться із залученням збройних формувань, а подекуди навіть співробітників правоохоронної системи тощо [3].

Ринкові умови господарювання сприяли виникненню зовсім нових способів фінансування, а саме: опціонів, ф'ючерсів, заставних та іпотечних операцій, лізингу, факторингу, овердрафту, франчайзингу, форфейтингу, операцій репо, толінгу та взаєморозрахунку, валютних свопів та ін. Всі ці способи залучення фінансових ресурсів мають свої особливості, які роблять їх придатними для одних підприємств і непридатними для інших.

Проблеми функціонування та стимулювання екологічного підприємництва задля забезпечення сталого розвитку та екологічної безпеки залишаються невирішеними. Перспективним є розвиток економіко-господарських систем у напрямку наближення до Європейського досвіду впровадження національної екологічної політики, до створення організаційних та методичних засад розвитку екологічного підприємництва в Україні в межах чинного нормативно-правового поля.

Список літератури:

1. Створення та використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності на підприємствах України у 2012 році: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.sumy.ukrstat.gov.ua/inst/1-techno log.doc
2. Вожжов А.П. О тенденциях и противоречиях развития мировой валютной системы / А.П. Вожжов, М.Г. Коновалова // Финансы и кредит. - 2009. - № 31 - С, 19-32.
3. Краснодемська З. Вакцина проти рейдерства / З. Краснодемська // Урядовий кур'єр. - 2011. - 22 лютого. - С. 56.